

La mobildicció. Reflexions a l'entorn de l'abús dels mòbils en l'adolescència

L'addicció al mòbil fa que els nois i noies estiguin continuament pendents de l'aparell fins al punt d'interferir en el seu descans i rendiment escolar i d'augmentar la seva ansietat de sentir-se o no part del cercle social. Aquest és un trastorn silenciós que sovint passa desapercebut fins i tot en l'entorn familiar

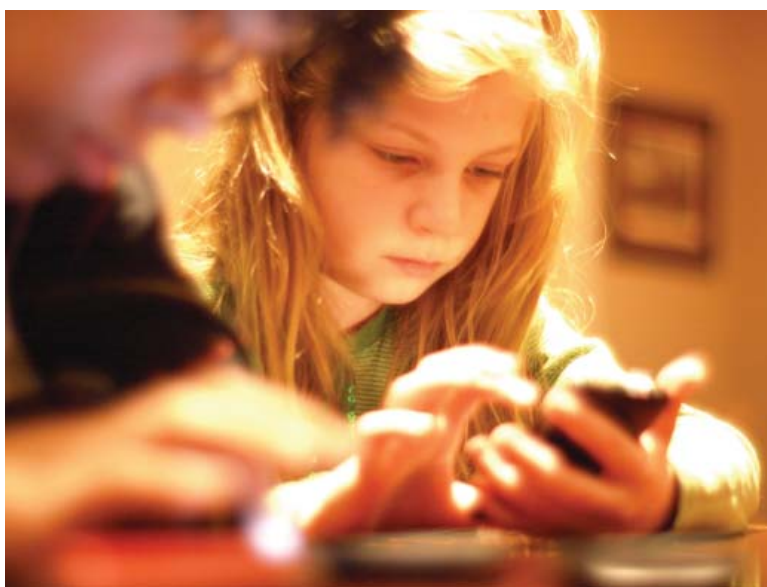
TEXT: José L. Regojo i C. Catalán -<http://joseluisregojoblogspot.com> - FOTOS: Tinkerbrad, Sanja Gjenero

Com cada any, en començar un nou curs escolar i amb ell les clàssiques reunions de pares d'inici de curs, em trobo davant la necessitat d'avisar als pares que el més important a tenir en compte no és l'estudi, per paradoxal que sembli: és que els seus fills adolescents mengin i dormin bé.

No tinc dades a la mà, només 25 anys d'experiència a les aules, però em consta que una quantitat important d'adolescents arriba a l'institut o a l'escola sense esmorzar o havent esmorzat molt poc, el que fa que el seu rendiment escolar es redueixi. S'adormen a classe perquè han anat a dormir tard, ja sigui mirant la televisió, connectats a Internet o xatejant pel mòbil. I els pares ho ignoren o ho volen ignorar perquè no saben què fer i no tenen valor per enfrontar-se als seus fills.

Jo no tinc la solució, ni aquest article la dona, però serveixi com a reflexió en veu alta d'un perill proper. Un article publicat per El País al 2009 i escrit per Cristóbal Ramírez, deia que els adolescents canvien contínuament de terminal, parlen de forma compulsiva, es donen tocs sense parar. La tecnologia destapa trastorns, abusos a professors, controls paterns i submissions sexuals. Així és la nova dependència a la comunicació del segle XXI.

Avui en dia ens trobem a les aules amb el fenomen del *What's up*, una aplica-

Les famílies saben realment què fan els seus fills i filles amb els mòbils? És una pregunta que haurien de qüestionar-se

ció amb un mínim cost mitjançant la qual es pot xatejar gratis en lloc d'enviar *sms*, enviar les coordenades d'on estàs gràcies a *Google Maps*, i enviar fotografies d'una forma senzilla. Què passa? Que a la lluita permanent per intentar mantenir un mínim de silenci i atenció a les aules, ara li hem d'afegir la vigilància perquè l'alumnat no estigui xatejant en l'aula, ni d'una aula a l'altra, ni fent fotos al professor en quan es gira per escriure a l'encerat.

Algunes persones pensaran que exagero, però Carmen Penora, advocada de

Comissions Obreres, no opina el mateix. Segons explica Ramírez, un dels casos que porta és el d'un professor d'institut que ha vist com la doctrina del mòbil en els adolescents li ha fet caure en una depressió. La jugada va ser que un alumne li va gravar a classe, tot i que l'ús del mòbil està prohibit en totes les aules del país. El pitjor va venir després. A la cara del docent li van posar el cos de l'actor porno Rocco Sifredi i van penjar les imatges a *YouTube*. Ell no va saber res fins que un alumne li va explicar. Va arribar un

moment en què era incapaç de suportar tantes burles. Ara està de baixa.

Però els docents no són les úniques víctimes de l'ús desaforat i inadequat del mòbil, segons l'article al qual m'he referit abans. Els propis usuaris també engrossen el nombre de víctimes del mòbil. Com Cristina, una jove que feia primer d'ESO en un institut de Madrid. A Cristina se li petrificava el dinar cada dia. Una mà a la cullera i l'altra al mòbil, amb el polze en contracció. «Va, filla, menja», li repetia la seva mare. Ella estava més atenta als tocs i els missatges que a les lleties. Acabat el menjar a batzegades, Cristina es tancava a la seva habitació. El seu amagatall per més tocs, descàrregues de música i xerrameques sobre flirts de classe. Cristina té 12 anys, aparenta més i és popular al seu institut. Molt popular. Porta talons i accentua una personalitat que encara no té. Fa una mesos, podia passar-te tota la tarda marcant números de telèfon i contestant trucades. Sortia de l'habitació i només tenia retrets. Crits. Fins que la mare, desbordada, va demanar ajuda a una psicòloga. Carme Garcia, professional del gabinet Doble C., situat en un barri al sud de Madrid, va rebre a la nena.

«Quants diners et gastes amb el mòbil?». «Uns 80 euros al mes». «Ets conscient? És molt, no?». «Tampoc és tant. Els diners surten dels meus pares, però jo faig coses a canvi». «Creus que estàs enganxada?». «Jo parlo. El que fa tot-hom».

Sí, però a més dormia totes les nits amb el mòbil engegat sota el coixí. Per enviar missatges. No descansava bé. Entre Carmen i els seus pares li van retirar l'aparell un temps. «Malvats. Com m'haig de comunicar?», va ser el primer que li va sortir de la boca. Es va acostumar. Després li van retornar, però van parlar amb

la companyia telefònica perquè només pogués rebre trucades. Després es va limitar la despesa a un euro mensual. Ara pot consumir fins a 10 euros. És el que hi ha.

La dura realitat és que cada vegada hi ha més Cristines al món, i als nostres centres escolars. Els pares diuen que sí a tot per tal que als seus fills no els falti de res. «És que tots els companys de classe ho tenen, menys jo...», ens diuen els nostres fills. Fals, no tots en tenen. Però, de vegades és més fàcil mirar cap a una altra banda que enfrontar-se al problema.

L'article de *El País* analitza l'estudi *Global mobile forecast to 2010*, d'Informa Telecoms & Media, empresa britànica especialitzada en comunicació sobre tecnologies digitals. Segons aquest estudi, al menys un de cada tres joves amb mòbil confessa sentir-se intranquil o ansiós quan es veu

sense ell. Imagineu-vos què passa quan a un alumne li *retens* el mòbil per haver-lo utilitzat a classe i no li tornes fins un parell de dies després. Doncs el pitjor no és la reacció de l'alumne que ha quedat *desconnectat* del món: és la dels seus pares trucant a l'institut perquè li sigui retornat d'immediat sense parar-se a pensar en el missatge educatiu que es volia transmetre al confiscar-lo temporalment.

Si continuem llegint l'article, veurem el cas de Mercedes Sánchez-Martínez, del departament de medicina preventiva i salut pública de la Universidad Autónoma de Madrid (UAM). Un dia, de camí a casa, al metro només va veure adolescents amb l'aparell a l'orella. I se li va ocórrer tema per la seva tesi.

Amb Ángel Otero, supervisor de la seva tesi, va parlar amb 1.328 adolescents

El mòbil i Internet tenen un component plaent que arriba a ser addictiu i que desconeixem

A la lluita permanent per intentar mantenir un mínim de silenci i atenció a les aules, ara li hem d'afegir la vigilància perquè l'alumnat no estigui xatejant en l'aula, ni d'una aula a l'altra, ni fent fotos al professor en quan es gira per escriure a l'encerat

i joves amb edats compreses entre els 13 i 20 anys, de nou centres educatius de la Comunitat de Madrid. Una dada parla per la resta: un 41,7% dels enquestats feia servir el mòbil de forma intensiva; és a dir, més de quatre vegades al dia i amb una despesa superior a 30 euros mensuals.

Això no va ser el més preocupant, segons l'article. El juny de 2008 ja hi havia a Lleida dues nenes de 12 i 13 anys tractant-se per una addicció al mòbil al Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil.

Haviem aconseguit ser els primers en alguna cosa, a nivell mundial!

Aquest cas, segons Ramírez, semblava el primer cas global. «Vaig arribar a la conclusió que és una cosa que està succeint, però no transcendeix», apunta Carmen Tello, psicòloga de la institució. Els pares es van alertar pel fracàs escolar dels seus fills. Mai van pensar que estiguessin enganxats a un aparell de quatre centímetres. «Doncs era matí, tarda i nit. Una prolongació de si mateixos. El mòbil despata les seves carències socials i de confiança. Nosaltres no teníem un programa específic d'actuació, com sí que existeix en l'addicció al cànnabis, així que confeccionem vestits a mida».

Aquest és un trastorn silenciós, sovint invisible. Però impedeix que els nostres fills i filles dormin un mínim d'hores, augmenta la seva ansietat de sentir-se (o no) part d'un cercle social. El que és dolent és la pèrdua de control, que es pugui viure sense el mòbil perquè ha estat *retingut* pel professor... i que la família no se n'adoni d'aquesta addicció.

L'article del senyor Ramírez ens comenta un altre cas, el d'una jove de 17 anys anomenada Lara. Li costa parar. «És massa sociable», explica la seva mare, Rosa Quejada. «Té aquest vici. Parla i no

se n'adona». Lara va tenir el seu primer mòbil als 13 anys. Ara, ja va pel quart. Gairebé un per any. Rosa no veia bé que una nena d'aquesta edat anés amb un aparell així. Però la mare va cedir i Lara es va sortir amb la seva. «Així la tindrè controlada, vaig pensar. Ella i els seus germans venien sols del menjador del col·legi i després sortien. Et quedes tranquil·la escoltant la seva veu». Lara envia missatges, com el 55% dels joves... i, per suposat, fa trucades perdudes, com el 70% dels enquestats. I continua parlant. «Un mes es va gastar 100 euros perquè va contractar no sé quina promoció i no es va llegir la lletra petita», recorda Rosa. La va castigar rescindint el contracte i donant-li una targeta prepagament. Ara té 15 euros al mes i ella s'administra. «Si s'ho gasta tot el primer dia, és el seu problema».

Però encara no hem entrat en un altre tema: el sexe, la pornografia i el mòbil. Sí, pares i mares, aquí també pot haver-hi un problema. Un 14% dels nois i noies de l'estudi de la Universidad Rey Juan Carlos de Madrid confessa haver rebut missatges pornogràfics.

El sexe, no obstant, pot volar de la manera més innocent al principi, i tenir un final desconegut i de vegades terrible. Una noia que es fa una foto despullada i se l'envia al seu xicot. Aquesta pràctica, que s'estén sense parar per Estats Units, s'ha denominat *sexting*. Un neologisme fruit de la unió de les paraules *sex* (sexo) i *text* (missatge), que no és una altra cosa que l'experimentació de noves sensacions en la pubertat. Segons una enquesta de desembre de 2008 de *National Campaign to Prevent Teen & Unplanned Pregnancy*, un 20% dels joves de 13 a 19 anys admet haver enviat imatges explícites de si mateixos pel mòbil i correu electrònic.

Els problemes venen quan la imatge pren camins imprevistos. Va ser la història de Jessica Logan. L'any 2008, aquesta noia de 18 anys de Ohio va enviar al seu *ligue* una foto sensual pròpia. Quan van tallar, ell se la va reenviar a altres noies de l'institut. Aquestes companyes van començar a insultar-la. Jessica ho va passar malament. Cada vegada més gent s'assabentava de l'arxiu secret. Un dia, se'n va envaïentonar i va anar a un programa de televisió a explicar la seva història per prevenir a d'altres joves. L'assetjament va continuar. Li feien la vida impossible. Dos mesos després, Jessica es va treure la vida. I el *sexting* va esclatar als telenoticiaris nord-americans.

La meua intenció no és almar a les famílies, ni prohibir els mòbils. La meua única intenció és posar en guàrdia als pares: posar un mirall perquè es mirin en ell i es preguntin si realment saben el que fan els seus fills i filles amb el mòbil, si realment donen suport al professorat quan prenen mesures per educar els seus fills en l'ús adequat del mòbil. En aquesta història, els únics enganxats som els adults, no podem informar-nos a la velocitat dels nostres fills, però podem estar vigilants. El mòbil i Internet tenen, com la xocolata o els *porros*, un component plaent que arriba a ser addictiu que desconeixem.

Sense anar més lluny, i per no acabar aquest article de forma excessivament alarmant, us aconsello que no oblideu un aparell de tecnologia punta que mai ha fallat ni ha creat addicions danyoses -que jo sàpiga per suposat. Li ho podeu regalar als vostres fills o aconsellar-los-hi quan estiguin desesperats perquè el professor els ha retingut el mòbil. Ho trobareu aquí: <http://www.youtube.com/watch?v=iwPj0qgvfls&feature=related%20>